

ПРЕДГОВОР.....	9
ПЪРВИ РАЗДЕЛ	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКО ВЪВЕДЕНИЕ.....	13
Първа глава	
ПОЛИТИКА, ПОЛИТИЧЕСКА СИСТЕМА И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕЖИМ.....	15
1. Дефиниране на политиката.....	15
1.1. Изкуството и науката за управлението на държавата.....	15
1.2. Взаимоотношения, включващи власт, управление (ръководство) или господство.....	17
1.3. Понятието „политика“ в съвременната политология. Политиката като публична дейност.....	19
2. Основният въпрос на политиката.....	21
3. Политика, право и морал.....	22
4. Метаморфозите на политиката в началото на ХХІ век.....	23
5. Политическа система и политически режим.....	28
Втора глава	
ВЛАСТТА – ВЕЗДЕСЪЩО ПОНЯТИЕ.....	34
1. Понятието „власт“ в политологията и обществените науки.....	34
1.1. Властта – възможност за налагане на воля и цел.....	34
1.2. Власт – влияние (властта = вид особено влияние).....	35
1.3. Властта – качество на личността и организациите.....	36
1.4. Властта – асиметрично социално отношение.....	37
1.5. Властта – интегрираща и управленска подсистема на обществото.....	38
1.6. Властта и властолюбецът.....	38
2. Инструменти и източници на властта.....	39
2.1. Основни инструменти на властта (видове власт).....	40
2.2. Основни източници на властта.....	43
3. Типология на властта.....	46
Трета глава	
ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ. ДЪРЖАВНИЦИ.....	47
1. Дефиниране на държавата.....	47
2. Защо държавата се определя като публична власт.....	50
3. Легитимност на държавната публична власт.....	51
4. Функции на държавната публична власт в края на ХХ и началото на ХХІ век.....	52
5. Призиваният политик или държавникът.....	57
5.1. Политици, които „живеят за политиката“, и политици, които „живеят от политиката“.....	57
5.2. Професията на политика – „най-опасната“ (Ричърд Никсън).....	59

5.3. Политиканът	60
5.4. Държавникът.....	61
ВТОРИ РАЗДЕЛ	
ИСТОРИЧЕСКИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ	65
Четвърта глава	
ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ ПРЕЗ ДРЕВНОСТТА:	
КЛАСИФИКАЦИЯ И ХАРАКТЕРИСТИКА.....	67
1. Аристокрация	68
2. Олигархия.....	70
3. Антична полисна демокрация.....	71
3.1. Елинската демокрация. Речта на Перикъл за атинската демокрация.....	71
3.2. Римската сенатска република.	
(„Potestas in populo, auctoritas in senatu est“ – Цицерон).....	76
4. Тирания.....	79
5. Древноизточна деспотия.....	80
6. Диктатура (римска)	82
7. Империя	83
Пета глава	
ФЕОДАЛНИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО	86
1. Особенности на феодалните монархии в Западна Европа	86
2. Особенности на българската средновековна монархия.....	90
2.1. Общото и особеното (уникалното) в държавната уредба на ранносредновековната българска монархия (VII – XI век).....	91
2.2. Държавна уредба на Българското царство (XII – XIV век).	
Прилики и разлики с византийската императорска традиция	98
3. Политическа система на съсловни градове републики (Флоренция, Венеция, Генуа и Дубровник).....	111
4. Централизиран абсолютни монархии в Западна Европа (XV – XVIII век).....	114
ТРЕТИ РАЗДЕЛ	
СЪВРЕМЕННИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ.....	123
Шеста глава	
КОНСТИТУЦИОННО-ПЛУРАЛИСТИЧНИ (ДЕМОКРАТИЧНИ) ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ: ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА, ПРИНЦИПИ, ТИПОЛОГИЯ	125
1. Историческо формиране.....	125
2. Общи характеристики и принципи.....	126
3. Прескриптивна и дескриптивна демокрация.	
Полиархия. Постдемокрация.....	133
4. Обратната страна на демокрацията. Недостатъци и опасности	135
5. Алтернативни модели и идеологически конкуренти.....	138
6. Типология на конституционно-плюралистичните политически системи.....	141

Седма глава

ПАРЛАМЕНТАРНИ СИСТЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕ	148
1. Конституционна и парламентарна монархия: има ли разлика? <i>(„Монархът царува, но не управлява“ – Тиер)</i>	148
2. Държавен глава: монарх или президент	150
3. Парламентарна република: обща характеристика и ефективност	154
4. Особенности на парламентарната система на управление в България	157

Осма глава

ПРЕЗИДЕНТСКИ СИСТЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕ	164
1. Разделение и взаимодействие между законодателна и изпълнителна власт	164
2. Механизми на взаимно въздържане и уравнивяване на властта на президента и Конгреса в САЩ	165
3. Президентско лидерство	168
4. Особенности на президентските избори в САЩ. <i>(„Период на общонационална криза“ – Токвил)</i>	169
5. Мястото на Върховния федерален съд в политическата система на САЩ	170
6. Разпространение на президентската система. <i>Латинска Америка и Азия</i>	172

Девета глава

ПОЛУПРЕЗИДЕНТСКИ СИСТЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕ	179
1. Историческо формиране. Приносът на Финландия <i>(„финландската диархия“)</i>	179
2. Полупрезидентският режим – съвместно управление на едно правителство от парламентарен тип и един държавен глава от президентски тип	180
3. Особенности на полупрезидентската система в различните страни	182
3.1. Полупрезидентските системи в държавите от „непознатото съзвездие“ (Дюверже)	182
3.2. Новите полупрезидентски системи, установени след 1989 г. в Източна Европа и Руската федерация	184
4. Конституционни правомощия и действителна власт на президентите: съпоставителен анализ	190

Десета глава

ПАРЛАМЕНТАРИЗЪМ	196
1. Исторически корени на парламентаризма	196
2. Парламентът като народно представителство	199
3. Функции на парламента	200
3.1. Създаване на закони	202
3.2. Контрол над изпълнителната власт	203
3.3. Комуникационен форум. Открит форум на мнения и дебати	206
4. Видове мандати на парламентариста	207
4.1. Свободни мандати	207

4.2. Императивни мандати	209
5. Парламентарни фракции. Типове парламенти.	
Вземане на решения	209
6. Критика на парламентаризма	211
Единадесета глава	
ПРАВИТЕЛСТВО И ДЪРЖАВНА АДМИНИСТРАЦИЯ	214
1. Дефиниране на понятията „изпълнителна власт“ и „правителство“	214
1.1. Изпълнителна власт.....	214
1.2. Какво означава понятието „правителство“	216
2. Модели на Формиране и стабилитет на правителствата в Европа	218
3. Компетентност на правителственото управление	221
4. Основни характеристики на административната система (Теория за бюрокрацията на Макс Вебер и нейното актуално значение).....	224
Дванадесета глава	
ИЗБИРАТЕЛНИ СИСТЕМИ И ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ	227
1. Мажоритарна изборителна система	227
1.1. Мажоритарна система на относителното мнозинство	228
1.2. Мажоритарна система на абсолютното мнозинство	229
2. Пропорционална изборителна система	231
3. Смесена изборителна система. „Персонализирана пропорционална система“ в Германия	235
4. Три закона на взаимовръзка между изборителни и партийни системи (Морис Дюверже)	239
Тринадесета глава	
УНИТАРНА ДЪРЖАВА, ФЕДЕРАЦИЯ И КОНФЕДЕРАЦИЯ	240
1. Унитарна държава	240
1.1. Обща характеристика	240
1.2. България – единна (унитарна) държава	241
1.3. Франция – „най-централизираната европейска държава“ (Ив Лакост).....	243
1.4. Великобритания и Испания – между унитарния и федералния модел. Случаите „Шотландия“ и „Каталуния“	244
2. Федерация	248
2.1. Характерни признаци, отличаващи федеративната от унитарната държава	249
2.2. Особенности на федерациите в Европа (Швейцария, Германия, Австрия, Белгия и Русия).....	250
2.3. Основни изводи за федералния модел.....	255
3. Конфедерация	255
3.1. Обща характеристика	255
3.2. Исторически конфедерации	256
3.3. Съвременни конфедерации	258
3.4. Конфедерацията – преходна форма на обединение	262
3.5. Конфедерация, лична уния и реална уния	262

Четиринадесета глава

ТЕОКРАЦИЯ И СВЕТСКА ДЪРЖАВА	264
1. Исторически теокрации. Особенности на османската теократична деспотия	264
2. Съвременни ислямски политически теокрации	269
2.1. Уахабитско кралство Саудитска Арабия	269
2.2. Ислямска република Иран	271
2.3. Ислямска държава в Ирак и Леванта (ИДИЛ или ДАЕШ), от 29 юни 2014 г. Ислямска държава (ИД) – халифат	276
2.4. Афганистан на талибаните (1996 – 2001)	280
2.5. Султанат Бруней („Малайска ислямска монархия“)	281
2.6. Хибридни политически режими с ислямски теократични елементи	283
3. Съвременни християнски и будистки теокрации	287
3.1. Ватикан (лат. <i>Status Civitatis Vaticanas</i> ; итал. <i>Stato della Città del Vaticano</i> ; държава град Ватикан)	287
3.2. Тибет (1912 – 1951)	289
4. Светска държава	293
4.1. Светска държава и религиозни обединения (църкви)	293
4.2. Светска държава и религия.....	297

Петнадесета глава

ДРУГИ СЪВРЕМЕННИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМИ	301
1. Тоталитаризмът: научно или идеологическо понятие	301
2. Авторитаризъм: военни диктатури, корпоративен авторитаризъм и др.	307
3. Особенности на „китайския модел“	310
3.1. „Социализъм с китайска специфика“ (Дън Сяопин).....	310
3.2. „Сяокин общество“ (Си Дзинпин)	315

Шестнадесета глава

НАЦИЯ, НАЦИОНАЛНА ИДЕНТИЧНОСТ, ГЛОБАЛИЗАЦИЯ	319
1. Нация и национална държава	319
2. Национална идентичност (Кои сме ние?)	328
3. Национален характер: мит или реалност	330
4. Патриотизъм, национално достойнство, национален нихилизъм	332
5. Противоречивото въздействие на глобализацията върху националната идентичност и националните държави	334

РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ПОНЯТИЯ .....

ТАБЛИЦИ, СХЕМИ И ФИГУРИ.....

БИБЛИОГРАФИЯ.....

Приложение. НАЙ-УСПЕШНИТЕ БЪЛГАРСКИ МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ (1879–2009) .....

COMPARATIVE POLITICAL SYSTEMS (Historical and contemporary political systems).....